

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Solutionibus. Consilium CCCLXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

tamquam contraventorem impetratarum literarum dilationis, si in illis aliqua mentio sit fidejussorum; juxta practicam, quam tradit Petrus Rebuffus, in tract. de literis dilator. art. 1. Gloss. 1. n. 42. ad constit. reg. tom. 2. Quibus addi potest tertia via impetrationis aliarum literarum contra creditorem, etiam in casu, quo in literis impetrata dilationis nulla facta est mentio fidejussoris; quasi scilicet executionem fidejussorem contraveniat prioribus literis.

5 Non obstante, quod proponatur creditorem non consensisse cum alijs creditoribus in petita & obtentam dilationem; quia sequi debet id, quod maior pars creditorum tam ex personis quam ex summis admisit, l. ult. C. Qui bonis ced. poss. * Non obstante quoque
6 quod se principalem debitorem constituerit; quia semper manet intercessor, cum nihil ad eum perveniat: ideoque alia juris beneficia, & inter alia, exceptionem ordinis non amittit, Guido Papa decis. 570. Et quoad propositum, perinde militat in eo, ut in simplici fidejussore ratio superius deducta; cur non debeat executi pendente dilationis beneficio: quia attentati speciem habet, l. si pars C. de dilationib. & debitori si non directo, saltem per obliquum beneficium dilationis vel aufert, vel turbat.

De Solutionibus.

S V M M A R I V M.

Solutio fiduciaria seu provisionalis.

1. Sequestratio non faciliè decernenda.
2. 5. Statuta concedentia paratam executionem Instrumentis publicis iuri communi adversantur.
3. 12. Clerici & scholares statuti laicorum non tenentur.
4. Statuta loci ubi iudicium agitur servanda in ijs, quae ad ordinationem iudicij spectant.
6. Nantizatio respicit modum procedendi, non decisionem causae.
7. Intellectus l. unicae C. De prohib. seq. pecun.
8. Confessio pro iudicato habetur.
9. 14. Confessio cautionis quando profit ad condemnationem.
10. Instrumenta guarantee non merentur executionem, nisi constet de veritate debiti.
11. { Exceptio non numerata pecunia an locum habeat inter mercatores.
Edictum Caesareum de nantizationibus promptè faciendum.
13. Maritus qui tenetur ex debitis uxoris mercatricis, non tenetur, si uxor extra mercatorem debita contraxerit.
14. Satisfacere non debet possessor immobilium.

16. Iniuria est, indebitè exigere cautionem.
17. Arresta personarum a iure exorbitant.

CONSILIVM CCCLXII.

N VLLVM tergiversandi, differendi iudicij, aut ludicandi studium continent, quae pro parte Domicelli Francisci de Ayala Rei, contra diversas incidentes in hanc litem petitiones Jacobi Chavarry Actoris proponuntur. Nam principio quod Franciscus contendit Actorem non posse in limine iudicij ante contestationem, exceptionumque pro ipsius parte proponendarum discussionem, imò sententiae diffinitivae pronuntiationem, petere & obtinere fiduciariam (ut appellant) debiti possessionem seu condemnationem, hoc est, nantizationem provisionalem, iuri & aequitati consentaneum est.

Nam juris communis constitutione cautum est, l. unica C. De prohib. sequest. pecunia, ut sequestrationis (quam vulgò nantizationem vocant) necessitas conquelescat, quoties ex quolibet contractu pecunia postuletur, * Oportet enim debitorem primum convinci, & sic ad solutionem pulsari: ita ut leges municipales seu iura concedentia paratam executionem instrumentis publicis, iuri communi repugnare dicantur, Angel. in l. Ant. Prator §. si index de re iudic. Bald. in l. Vbi adhuc C. De iure dot. & in l. 1. de excep. rei iud. etiam si iuramentum debitoris instrumento sit insertum, Socin. consil. 120. Cum praesenti nu. 11. vol. 1. Cum itaque in hac alma Universitate Lovaniensi iure communi scripto utamur, neque in ea ullum extet statutum de urgendo debitorem ad solutionem ante condemnationem diffinitivam: ex statuto Opidi Antwerpensis, aut aliqua alia exorbitante constitutione seu ordinatione, ab eo recedi non debet.

* non tantum ex eo, quod statutis laicorum generaliter non teneantur clerici, DD. in l. Canon. 3. hos populos C. De sum. Trinit. & fide Cathol. quibus studiosi, & in privilegiata Universitate studentes exequantur, DD. in Auth. Habita C. Nefilius pro patre &c. † sed ex eo potissimum, quod quamvis in his, quae respiciunt decisionem iudiciorum, sequamur statuta loci, ubi contractus initus est, in respicientibus tamen ordinationem & praeparationem iudiciorum, inspicienda sit conditio fori seu iudicij, in quo litigatur, non unde est Actor, aut ubi contractus initus est, Bald. in d. l. Canctos populos. † Et in specie tradunt Baldus, in l. 1. nu. 5. C. Ne filius pro patre, & Castrensis, in l. Arbitrarium. 9. de eo quod certo loco, & in l. A Divo Pio §. 1. nu. 4. de re iud. quod instrumenta confecta eo loco, quo ex statuto vel consuetudine paratam habent executionem, si ex ijs agatur in loco, quo nullum huiusmodi statutum vel consuetudo extat, non habeant paratam executionem, sed more iudiciorum illius loci ex illis procedi debeat.

Quod autem provisionalis condemnatio seu nantizatio, non decisionem, sed ordinem causae

causæ respiciat, ex eo constat, quod per eam causa non finiatur aut decidatur, sed, ut ait Castrensis, d. nu. 9. reservatur decisio post factam executionem; ut nantizatio tantum respiciat modum procedendi executionum.

7 Quod etiam ex constitutione juris communis prohibente sequestrationem seu nantizationem, d. l. unica C. De prohib. sequestr. pecun. satis deprehenditur ex verbis ordinis significationem inferentibus, his scilicet, *Oportet enim debitorem primo convinci, & sic deinde ad solutionem pulsari*: ita ut, si aliter fiat, ordo conturbari dicatur.

8 Neque quicquam hic immutatur ex confessione Rei, quæ propriam scripturam agnovit; quasi sic in confessum Reum via executivæ tantum procedendum sit; quod confessi pro iudicatis habeantur, l. 1. de confess. & in confessum non iudicandæ, sed exequendæ huius ludeatur, l. Proinde in fine ad leg. Aquil. Nam multum interest inter simplicem confessionem debiti, & confessionem scripturæ propriæ: ¶

nam cautionem agnovisse satis non est; sed fidem cautionis agnovisse oportet, ad condemnationem ex confessione obtinendam, l. Cum fidem C. De non numer. pecun. præsertim accedente negatione Rei, contentorum in scriptura, prout hic factum est. Unde ait Castrensis, in Authen. Contra qui propriam nu. 8. C. eod. tit. si confiteris scripturam, non prodest tua confessio, nisi quoque confitearis rationem aut causam; præsertim ubi intra biennium agitur ex cautione: sic ut præsumi non possit numeratio pecuniæ; quæ tamen ne post biennium quidem præsumitur, si cautio numerationis nullam facit mentionem, sed tunc tamquam indiscrcta, & velut sine causa facta, nisi probatione extrinsecus adjuvetur, inefficax

10 jacet, l. Cum de indebito §. ult. D. De probat. 6. si cautio De fide instrum. ¶ Cui adde quod Ioannes Imbertus, lib. 1. Instit. Foren. cap. 4. in Gloss. (cujus auctoritate Advocatus Actoris ad hanc fiduciarum seu provisionalem solutionem contendit) ingenuè fatetur, quod nec instrumenta garantigata, promptam paratamque solutionem mereantur, si sola debiti confessio in cautione exprimitur, absque veræ numerationis mentione, Hippol. de Masl. sing. 135. Quæro de notabili, non accedente Notarii condemnatione ex consensu facta; quod hic dici non potest, cum sit privata tantum scriptura, nullo Notario aut

11 testibus adhibitis.

Neque iterum his adversatur, quod huiusmodi exceptiones non numeratæ pecuniæ, deficientis causæ, & similes, non perinde habeant locum inter mercatores; inter quos ex æquo & bono proceditur, reiectis & dissimulatis apicibus juris, Bart. in l. Quintus D. Mandat. Angel. conf. 77. Plures creditores. Nam ut omitamus huius articuli discussionem, in quo Interpretes variant; & quibusdam, sed paucioribus, Stracha in tract. de mercat. tit. quoniam.

Conf. Wamel. Tom. II.

modo in causis mercatorum procedendum sit cap. de except. nu. 9. vide Ias. in l. Qui pecuniam nu. 6. Si cert. petat. nusquam magis locum obtinere videtur exceptio non numeratæ pecuniæ, quam inter mercatores; non versatur hæc causa inter mercatores, sed inter mercatorem & scholarem. ¶ Proinde non id hic sequendum est, quod in curiā mercatorum, sed quod in foro scholaris, quod Ecclesiasticum est, observatur: sic ut neque consuetudines, neque statuta mercatorum ad hoc forum pertingant: præsertim quia ex collatione datæ intitutionis Rei, & præfatæ syngraphæ, constat hanc syngrapham scriptam esse tempore scholaritatis. Et in specie tradit Rebuffus, ad constitut. reg. tit. de chirograph. artic. 2. nu. 69. parte 1. consuetudine aut statuto mercatorum fieri non posse, ut in foro Ecclesiastico non obtineat exceptio non numeratæ pecuniæ, seu deficientis causæ.

Quod hic fortius dici debet in articulo propositæ nantizationis avertendæ. Nam constitutio Cæsareæ Majestatis, quæ de nantizationibus promptè faciendis lata est, restricta est ad syngraphas seu instrumenta continentia recognitionem debiti, ex negotiationis seu mercaturæ causâ: ita ut ubi cautio data est extra causam mercaturæ, cesset effectus constitutionis: limitata enim causa, limitatum producit effectum, l. In agris De acq. rer. dom. l. Cancellaverat De his quæ in testam. delent. *

13 Quemadmodum etiam videmus maritum, qui ex statuto vel consuetudine mercatorum, tenetur pro debitis per uxorem mercatricem contractis, non teneri ex debitis extra mercatum seu negotiationem contractis, Chassan. ad consuet. Burgund. tit. des droitz. & appart. à gens maries §. 1. in verb. Auquel cas. ¶ Ita ut non apparente causa ex prima lectione syngraphæ, nec extrinsecus probata, cum non præsumatur, DD. in l. Si una tabula De iur. iur. non possit ex syngrapha, limitatam causam continere, agi, vel obtineri, d. l. Cum de indebito §. fin. De probat. Similemque putamus esse statuti Antwerpensis conditionem; de quo tamen nihil certo dicere possumus; quod nec constitutio, nec statutum in hac causa sint exhibitæ. Ex quo rursus necessariò Actor à petitione promptæ nantizationis cadere debet; quia leges municipales, & statuta ignorari possunt; & nisi allegata & probata, non prosunt.

Restat ergo ut dicamus, neque ratione scripturæ seu syngraphæ, neque confessionis, quæ simpliciter facta non est, procedi posse ad promptam nantizationem: sed Reum in suis exceptionibus plenè audiendum prius esse, quam ad condemnationem aliquam procedatur, Rebuff. d. tit. de chirograph. artic. 1. nu. 23. Alioquin enim si hoc operaretur simplex contractus vel syngraphæ confessio, frustra quæreretur de viribus exceptionum; quibus propositis, actionis vis elidi seu enervari dicitur, Institut. De except. in princ. Secundum quæ etiam

nuper abhinc septem mensibus, per Dominos Iudices appellationum hujus Vniversitatis in causa Magistri Nicolai Tutoris judicatum fuit. Quod non dicimus, quasi exemplis judicandum sit eum, l. Nemo Iudex C. De sentent. & interloc. omnium iud. sed ut intelligatur Reum sine exemplo hanc promptam nantizationem non diffugere aut calumniandi, ludificandi aut differendi iudicii causam (quod ab Advocato Actoris ei obijcitur) hac ex parte nullo modo querere.

15

Secundò, perinde probabilis est Rei contraditio, adversus Actoris petitionem, dum à Reo cautionem iudicio sisti, & iudicatum solvi exigit: nam manifesti juris est, possessorem rerum immobilium, non teneri ad ullam satisfactionem; sive sit iudicio sisti, sive iudicatum solvi, l. Sciendum & ibi Glos. & DD. d. Qui satisf. cog. cum sit quo creditori seu Actori consulatur, tam quoad iudicati consecutionem, quam litis contestationem. Quamvis autem Actor videatur facere significationem Reum vel nulla vel suspecta habere bona immobilia; rei tamen evidentia constat de contrario; non tantum quod ex parte uxoris multa habeat bona immobilia, quæ secundum notoriam hujus Oppidi consuetudinem, contra Acti æris alieni constante matrimonio onus agnoscere quoque debet, si marito in mobilibus succedere, & immobilium usufructum obtinere velit; sed etiam propria, atque ipsi & uxori communia, constante matrimonio in Bevecum & locis vicinis acquisita; quæ in executione iudicati apprehendi, & per matrimonium ex notoria consuetudine hujus Oppidi etiam sine consensu uxoris obligari & alienari possunt:

16

* ita ut iniuriæ aliquam speciem contineat, Reum latis possessionibus, & divite suppellectile instructum, urgeri ad aliam cautionem seu satisfactionis speciem, Argum. l. Si vero §. quapro rei Qui satisf. cog. l. Si creditor cum l. sequen. d. De iur.

17

Qua ratione improbable quoque est Actoris tertium factum; quo curavit Reum arrestari, & per impignorationem personæ suæ hic detineri; sic ut non possit incumbens sibi negotiis vacare, & quod vocat necessitas, proficisci. Nam neque dicta satisfactionis petitio iustam causam hujusmodi arresto præbet, ob rationes jam dictas; neque etiam (quod Advocatus detexit) contestanda litis per protectionem Rei subtrahenda facultas: nam cum per responsum Rei ad petitionem Actoris satis sit facta litis contestatio, & unico Delictis contest. nihil est, quod rursus ad eam urgeatur Reus, aut ob eam aliquam molestiam patiatur. Nam quod Actor causificatur, Reum in Burgundiam parare protectionem, nullam habet fugam, seu subterfugiendæ hujus litis, suspensionem, quando illum eò negotia privata vocant, neque propter illius absentiam, eremodicij contrahendi ultum sit periculum: ob id, quod Procuratorem ad hanc litem constituerit, cum quo lis agi & peragi possit. Adde quod hujusmodi personæ detentiones à civitate non multum distantes, à jure communi exorbitant, & illi adversentur, l. Ob as & ibi DD.

c. de oblig. & action. auth. Vi non fiant pignora, coll. 5. Lud. Rom. consil. 224. Ista captiva nu. 7. cum alijs remedijs Actoribus contuli possit; per missionem in bona, d. Ex quib. caus. in poss. eat, vel bonorum propter absentiam excusationem, ac distractionem, Lud. Rom. consil. 93. Visis quæ superius. Ita ut in hac Vniversitate eorum rarissimus, & paucissimus debeat esse usus; quia jure communi magis, quam consuetudinario utimur, præsertim in respicientibus ordinem iudiciorum, ut superius diximus: inter quæ numerari debent hujusmodi arresta, quod nullam particulam litis decidant.

Cum ergo Reus immobilia possideat, & in hoc Oppido habitator continuus sit, instructamque & splendidam habeat suppellectilem, & apud omnes in bona reputatione ac fama sit, & protectionis causa temporaria tantum sit, relicto procuratore litis, nullum fugæ aut latitandi consilium continens; meriti hujusmodi arrestum laxari, & ab imperanda ulteriori cautione abstinere debet, Lud. Rom. consil. 241. Spectabiles Domini n. 9. Sanè Rei petitio, ut Actor caveat pro expensis, omnino iusta est; quod Actor forensis sit, nec immobilia in hac patria possideat: quæ duo cum suspicionem fugæ facillime ingerant, iustam continent causam imperandæ cautionis postulante adversario, eleganter Socin. d. consil. 120. Cum in presenti nu. 4. v. l. 1.

De Solutionibus.

SUMMARIVM.

Solutio an sit in assignatione debitoris.

1. Nullitatem sententiæ inducit falsa causa sententiæ inserta.
2. Confessio qualificata tota acceptari vel rejci debet.
3. Nomen qui cedit an statim liberetur.
4. Delegationis potestas; & an statim liberetur debitor.
5. Cessio non impedit quin cadens agere possit.
6. Solutum non videtur quod solutum non perdarat.
7. Debitoris assignatio quando debui confessionem inducat.
8. Compensans confiteri censetur.

CONSILIVM CCCLXIII.

SENTENTIA Magnifici Domini Reitoris adversus Magistrum Hobertum Deym, pro Domina Antonia vander Gracht Rea, lata, injusta est in hoc appellationis iudicio; propterea per Venerabiles Dominos Iudices appellationum reformanda: ob id, quod idem Magnificus Dominus Reitor per suum decretum vim sententiæ habens, præsuppositâ veritate